

Klub SDP BiH
Zastupnica Jelena Pekić

Sarajevo, 10.06.2025. godine

ZA:
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

U skladu sa članom 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, dostavljam:

ZASTUPNIČKA INICIJATIVA

Za:
Vlada Kantona Sarajevo
Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo

Da izradi i donese Pravilnik o nultoj stopi tolerancije za SNUS i nikotinske vrećice u školama u Kantonu Sarajevo.

OBRAZLOŽENJE:

Sve veći trend i zloupotreba SNUS-a i nikotinskih vrećica kod školske djece i omladine izazivaju veliku zabrinutost za javno zdravlje u BiH. Svjedoci smo da veliki broj roditelja učenika osnovnih i srednjih škola kao i nastavnika upozorava na masovnost korištenja SNUS-a i nikotinskih vrećica. Njihova zloupotreba prisutna je u školskim sredinama, kako navode nastavnici i pedagozi.

Rana i dugotrajna konzumacija ovih proizvoda kod djece i mladih ljudi ima negativan utjecaj na kognitivne i emocionalne funkcije i fizičko zdravlje. Neke od najznačajnijih negativnih posljedica po zdravlje su: ovisnost, opasnost od poremećaja mentalnog zdravlja (anksioznost i depresija), smanjenje koncentracije, smanjena sposobnosti učenja i opažanja, česte promjene raspoloženja, razdražljivost i impulzivnost. Nikotin ometa prirodnu sposobnost tijela da doživi/izrazi sreću i zadovoljstvo.

S upotrebom SNUS-a i nikotinskih vrećica povezane su i druge posljedice po zdravlje kao što su: češće infekcije sluznice usta i ždrijela, promjene sluznice usta i ždrijela, diskoloracija zuba i oštećenje zubne cakline, zdravstveni problemi sa jednjakom i želucem, visoki krvni pritisak, kardiovaskularna oboljenja, pad imuniteta i metabolička oboljenja kao što je npr. dijabetes tipa 2. Djeca i mladi kojima su dostupni duhanski i nikotinski proizvodi mogu postati ovisni pri nižem ili povremenom konzumiranju, za razliku od odraslih. Djeca su zbog svoje niske tjelesne težine sklonija nuspojavama i akutnoj intoksikaciji nikotinom, što u pojedinim slučajevima zahtijeva i hospitalizaciju.

U skladu sa navedenim, smatram da je potrebno donijeti zaseban pravilnik o nultoj stopi tolerancije na SNUS i nikotinske vrećice, a koji će važiti za sve osnovne i srednje škole na području Kantona Sarajevo.

U pravilniku je potrebno utvrditi i obraditi najvažnija pitanja u vezi sa SNUS-om i nikotinskim vrećicama, sa posebnim osvrtom na pravilnike i interne akte škola o nultoj stopi tolerancije prema upotrebi duhanskih i nikotinskih proizvoda u obrazovnim ustanovama za učenike, nastavnike, administrativno i tehničko osoblje, te sve posjetioce.

Pravilnik treba da sadrži:

- definiciju osnovnih pojmova;
- obrazloženje (zašto se donosi);
- ciljeve i zadatke;
- opis lica na koja se odnosi, uloge, odgovornosti (ministar, direktor, nastavnik...);
- popis proizvoda koji se ne toleriraju;
- okolnosti u kojima se primjenjuje, mjesto i vrijeme (školska zgrada, dvorište, izleti, posjete...);
- odrediti radijus u okviru kojeg vrijedi „nulta stopa“ i u pogledu prodaje i u pogledu upotrebe;- ograničiti/zabraniti sponzorstva proizvođačima, distributerima i prodavačima duhanskih i nikotinskih proizvoda;
- definirati način isticanja „nulte stope“ (poster, naljepnice, oglasne ploče...);
- komunikacijske kanale, nivoe provedbe;
- strategije praćenja, zadužene osobe, odgovornosti;
- sankcije za učenike ili nastavnike za koje se utvrdi da koriste duhanske i nikotinske proizvode;
- hodogram pri evidenciji i vođenju postupka prilikom kršenja pravilnika.

Inicijativa je urađena na bazi istraživanja i datih preporuka u dokumentu javne politike pod nazivom „Uticaj snus-a i nikotinskih vrećica na javno zdravlje mladih“, izdate od strane Fondacije Friedrich Ebert (publikacija dostupna: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/sarajevo/21674.pdf>).

S poštovanjem,

Jelena Pekić

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo